ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 2ας Απριλίου 2009 *

Στην υπόθεση C-134/08,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Bundesfinanzhof (Γερμανία) με απόφαση της 20ής Μαρτίου 2008, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 2 Απριλίου 2008, στο πλαίσιο της δίκης

Hauptzollamt Bremen,

κατά

J. E. Tyson Parketthandel GmbH hanse j.,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Ilešič, πρόεδρο τμήματος, A. Borg Barthet (εισηγητή) και E. Levits, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: J. Mazák
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους S. Schønberg και C. Hermes,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 2193/2003 του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2003, για επιβολή πρόσθετων δασμών στις εισαγωγές ορισμένων προϊόντων, καταγωγής Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (ΕΕ L 328, σ. 3).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του Hauptzollamt Bremen (στο εξής: Hauptzollamt) και της J. E. Tyson Parketthandel GmbH hanse j. (στο εξής: Tyson Parketthandel) με αντικείμενο την επιβολή πρόσθετου δασμού επί παρτίδας σανίδων δαπέδου καταγωγής Ηνωμένων Πολιτειών.

Το κοινοτικό νομικό πλαίσιο

3 Η τρίτη, η πέμπτη και η έκτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2193/2003 ορίζουν:

«(3) Θεωρείται ότι, αρχικά, η σταδιακή επιβολή πρόσθετων εισαγωγικών δασμών μέχρι 17 % κατ' αξίαν στις εισαγωγές επιλεγμένων προϊόντων, καταγωγής Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, αποτελεί κατάλληλο αντίμετρο λόγω της παράλειψης των ΗΠΑ να συμμορφωθούν προς τις συστάσεις του ΟΕΔ [Οργάνου Επιλύσεως Διαφορών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ)]. Όταν επιτευχθεί το προαναφερθέν επίπεδο πρόσθετων δασμών, η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει πρόταση στο Συμβούλιο για περαιτέρω δράση υπό το πρίσμα των εξελίξεων.

[…]

(5) Τα προϊόντα για τα οποία έχει εκδοθεί, πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, άδεια εισαγωγής που προβλέπει δασμολογική απαλλαγή ή μείωση δασμών, δεν θα πρέπει να υπόκεινται σ' αυτούς τους πρόσθετους δασμούς.

(6) Τα προϊόντα για τα οποία υπάρχει απόδειξη ότι έχουν εξαχθεί από τις ΗΠΑ προς την Κοινότητα πριν από την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής των πρόσθετων δασμών, δεν θα πρέπει να υπόκεινται σ' αυτούς τους πρόσθετους δασμούς.»

4 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του εν λόγω κανονισμού:

«Επιβάλλεται δασμός κατ' αξίαν πρόσθετος του τελωνειακού δασμού που ισχύει δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 στα προϊόντα, καταγωγής Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, που απαριθμούνται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού, ως ακολούθως:

— 5 % από την 1η Μαρτίου 2004 έως τις 31 Μαρτίου 2004.»

5 Το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, του ίδιου κανονισμού προβλέπει:

«1. Τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα, για τα οποία έχει εκδοθεί, πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, άδεια εισαγωγής που προβλέπει δασμολογική απαλλαγή ή μείωση δασμών, δεν υπόκεινται στον πρόσθετο δασμό.

2. Τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα, για τα οποία μπορεί να αποδειχθεί ότι ευρίσκοντο ήδη καθ' οδόν προς την Κοινότητα κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού και των οποίων ο προορισμός δεν μπορεί να αλλάξει, δεν υπόκεινται στον πρόσθετο δασμό.»

6 Το άρθρο 5 του κανονισμού 2193/2003 ορίζει:

«Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.»

7 Ο εν λόγω κανονισμός δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* στις 17 Δεκεμβρίου 2003.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

8 Στις 5 Μαρτίου 2004, η Tyson Parketthandel ζήτησε τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία παρτίδας σανίδων δαπέδου από ξύλο κερασιάς, της διακρίσεως 4409 20 98 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας που αποτελεί το παράρτημα I του κανονισμού (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1987, για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο (ΕΕ L 256, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1789/2003 της Επιτροπής, της 11ης Σεπτεμβρίου 2003 (ΕΕ L 281, σ. 1), καταγωγής Ηνωμένων Πολιτειών, όπου φορτώθηκε στις 20 Φεβρουαρίου 2004, προκειμένου να εξαχθεί διά θαλάσσης.

9 Με πράξη επιβολής φόρου φέρουσα την ίδια ημερομηνία και απευθυνόμενη στην Tyson Parketthandel το Hauptzollamt καθόρισε τους φόρους εισαγωγής, ήτοι τον πρόσθετο δασμό και τον φόρο προστιθέμενης αξίας κατά την εισαγωγή. Ο πρόσθετος δασμός επεβλήθη ως κατ' αξία δασμός με συντελεστή 5 % σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 2193/2003.

10 Η Tyson Parketthandel υπέβαλε διοικητική ένσταση κατά της εν λόγω πράξεως επιβολής, στρεφόμενη αποκλειστικώς κατά της επιβολής του πρόσθετου δασμού, η οποία απερρίφθη.

11 Η Tyson Parketthandel άσκησε προσφυγή κατά της απορριπτικής της διοικητικής εντάσεως αποφάσεως ενώπιον του Finanzgericht Bremen, το οποίο ακύρωσε την πράξη επιβολής στην εταιρία αυτή εισαγωγικών δασμών, καθόσον με αυτή επιβλήθηκε πρόσθετος δασμός, ο οποίος συμπεριελήφθη στη βάση υπολογισμού του φόρου προστιθέμενης αξίας κατά την εισαγωγή. Συγκεκριμένα, το Finanzgericht Bremen έκρινε ότι η μεταβατική διάταξη του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 2193/2003, σε συνδυασμό με την έκτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2193/2003 πρέπει να ερμηνευθεί, λαμβανομένης υπόψη της έκτης αιτιολογικής σκέψης αυτού του κανονισμού, υπό την έννοια ότι δεν επιβάλλεται πρόσθετος δασμός επί των προϊόντων εκείνων τα οποία ευρίσκοντο ήδη καθ' οδόν προς την Κοινότητα πριν από την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής του καθεστώτος πρόσθετου δασμού, δηλαδή πριν την 1η Μαρτίου 2004, και των οποίων ο προορισμός δεν μπορούσε πλέον να αλλάξει.

12 Στο πλαίσιο αναιρέσεως («Revision») που άσκησε κατά της αποφάσεως του Finanzgericht Bremen, το Hauptzollamt υποστήριξε ότι το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 2193/2003 δεν πρέπει να ερμηνευθεί κατά τρόπο που να έρχεται σε αντίθεση με το σαφές γράμμα αυτού.

13 Με την απόφαση περί παραπομπής, το Bundesfinanzhof επισημαίνει ότι από το σαφές και μη διφορούμενο γράμμα του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 2193/2003 καθώς και από τη σύγκριση της αποδόσεως στη γερμανική γλώσσα με την απόδοση αυτής της διατάξεως στη γαλλική και στην αγγλική, προκύπτει ότι η διάταξη αυτή πρέπει να εφαρμοστεί σύμφωνα με το γράμμα της. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, λαμβάνοντας υπόψη την έκτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού, αν το γράμμα του άρθρου 4, παράγραφος 2, αυτής αντιστοιχεί πράγματι στην πρόθεση του κοινοτικού νομοθέτη.

14 Το Bundesfinanzhof, κρίνοντας ότι για την επίλυση της διαφοράς της οποίας επελήφθη είναι αναγκαία η ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 2193/2003, αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Πρέπει το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 2193/2003 του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2003, για επιβολή πρόσθετων δασμών στις εισαγωγές ορισμένων προϊόντων, καταγωγής Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, παρά το γράμμα της διατάξεως αυτής, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι πρόσθετος δασμός δεν επιβάλλεται επί εκείνων των προϊόντων τα οποία αποδεδειγμένως, κατά τον χρόνο της για πρώτη φορά επιβολής πρόσθετων δασμών, ευρίσκοντο καθ' οδόν προς την Κοινότητα, χωρίς να υφίσταται δυνατότητα αλλαγής του τόπου προορισμού τους;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

15 Οι αμφιβολίες του αιτούντος δικαστηρίου ως προς την ερμηνεία της εν λόγω διατάξεως απορρέουν από το ότι το γράμμα της έκτης αιτιολογικής σκέψεως του κανονισμού 2193/2003 υπονοεί ότι προϊόντα τα οποία αποδεδειγμένως εξήχθησαν από τις Ηνωμένες Πολιτείες προς την Ευρωπαϊκή Κοινότητα πριν την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής αυτών των δασμών –δηλαδή, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, πριν την 1η Μαΐου 2004– δεν θα πρέπει να υπόκεινται σ' αυτούς τους πρόσθετους δασμούς. Η διατύπωση αυτή αφήνει να πλανάται κάποια ασάφεια μεταξύ της κατ' αυτόν τον τρόπο εκφρασθείσας προθέσεως του κοινοτικού νομοθέτη και της ρητής διατύπωσης του άρθρου 4, παράγραφος 2, κατά το οποίο τα προϊόντα για τα οποία μπορεί να αποδειχθεί ότι ευρίσκοντο ήδη καθ' οδόν προς την Κοινότητα κατά την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος του εν λόγω κανονισμού ήτοι, σύμφωνα με το άρθρο του 5, στις 17 Δεκεμβρίου 2003, δεν υπόκεινται στον πρόσθετο δασμό.

16 Συναφώς, υπενθυμίζεται, κατ' αρχάς, ότι οι αιτιολογικές σκέψεις μιας κοινοτικής πράξεως δεν είναι νομικώς δεσμευτικές και δεν μπορούν να αποτελέσουν βάση για

παρέκκλιση από τις διατάξεις της οικείας πράξεως ούτε για την ερμηνεία των διατάξεων αυτών κατά τρόπο προδήλως αντίθετο προς το γράμμα τους (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2005, C-136/04, Deutsches Milch-Kontor, Συλλογή 2005, σ. I-10095, σκέψη 32 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

17 Επιβάλλεται, περαιτέρω, η διαπίστωση ότι ούτε από τις προπαρασκευαστικές εργασίες του κανονισμού 2193/2003 ούτε από τη σύγκριση των διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων αυτού προκύπτει ότι στο γράμμα του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού περιλαμβάνεται συντακτικό λάθος.

18 Τέλος, τονίζεται ότι το εν λόγω άρθρο 4, παράγραφος 2, του οποίου άλλωστε το γράμμα είναι σαφές, είναι συνεπές προς σύστημα που θεσπίζει ο κανονισμός 2193/2003. Όπως παρατήρησε η Επιτροπή, οι επιχειρηματίες πρέπει πράγματι να έχουν τη βεβαιότητα ότι τα προϊόντα που εξήχθησαν από τις Ηνωμένες Πολιτείες προς την Κοινότητα πριν την ημερομηνία δημοσιεύσεως και θέσεως σε ισχύ του κανονισμού αυτού δεν υπόκεινται στους συμπληρωματικούς δασμούς που καθιερώνει ο κανονισμός αυτός. Αντιθέτως, δεν μπορούν νομίμως να έχουν μια τέτοια προσδοκία όσον αφορά τα προϊόντα που εξήχθησαν μετά την εν λόγω ημερομηνία καθόσον, από της ημερομηνίας αυτής, οι επιχειρηματίες έπρεπε να γνωρίζουν ότι επιβάλλονται συμπληρωματικοί δασμοί σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω κανονισμού.

19 Όπως προκύπτει από τις προηγηθείσες σκέψεις δεν μπορεί να προβληθεί η έκτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2193/2003 προκειμένου να δοθεί στο άρθρο 4, παράγραφος 2, αυτού ερμηνεία προδήλως αντίθετη προς το γράμμα της εν λόγω διατάξεως.

20 Επομένως, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 2193/2003 πρέπει να ερμηνευθεί σύμφωνα με το γράμμα του, ήτοι ότι τα προϊόντα για τα οποία μπορεί να αποδειχθεί ότι ευρίσκοντο ήδη καθ' οδόν προς την Κοινότητα κατά την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος του εν λόγω κανονισμού και των οποίων ο προορισμός δεν μπορεί να αλλάξει, δεν υπόκεινται στον πρόσθετο δασμό.

Επί των δικαστικών εξόδων

21 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 2193/2003 του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2003, για επιβολή πρόσθετων δασμών στις εισαγωγές ορισμένων προϊόντων, καταγωγής Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, πρέπει να ερμηνευθεί σύμφωνα με το γράμμα του, ήτοι ότι τα προϊόντα για τα οποία μπορεί να αποδειχθεί ότι ευρίσκοντο ήδη καθ' οδόν προς την Ευρωπαϊκή Κοινότητα κατά την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος του εν λόγω κανονισμού και των οποίων ο προορισμός δεν μπορεί να αλλάξει, δεν υπόκεινται στον πρόσθετο δασμό.

(υπογραφές)